

הנדון: מדיניות הפיצוי הכלכלי לעסקים ועצמאיים שנפגעו ממשבר הקורונה

עקב משבר הקורונה וכניסת ישראל לשני סגרים, נוצרה פגיעה חמורה בכלכלת ישראל, כעת בהתבסס על נתוני סקר הלמ"ס בנושא שרידות עסקים¹, במסגרת שרידות 3 החודשים, כ-15% מכלל העסקים בישראל קרסו או יקרסו ברמת וודאות גבוהה מאוד, וכ-30% נוספים מצויים בסיכון גבוה. הפגיעה נוצרת אצל כלל העסקים בכל הגדלים, דברים אלו צפויים להביא לירידה נוספת בצמיחת התוצר המקומי השנתי של כ-5.3%.

כאשר הירידה החריפה בביקושים היא זו שהובהרה כגורם העיקרי לקריסה העסקית, ללא התערבות ממשלתית על ידי הגברת הרכש המקומי עד שינוי מגמת הביקושים – היקף העסקים שיקרוס צפוי לעלות מהותית.

מדיניות הפיצוי הכלכלי בישראל מורכבת ממענקים והלוואות לעסקים, **אולם כאשר כל פיצוי הוא דבר טוב במהותו, הביצוע של נתינת המענקים והלוואות לוקה בחסר. תכנית האוצר² להמשכיות עסקית בשנת 2020 אשר תוקצבה בכ-69 מיליארד ש"ח, מוצתה רק ב-58% שהם כ-40 מיליארד ש"ח עד חודש אוקטובר.**

- **זמן קבלת המענקים לא קבוע בחוק** - כ-20% מהבקשות שהוגשו למענק הוצאות קבועות (ארנונה) בחודשים יוני ויולי 2020 שולמו בפועל רק בחודש אוקטובר. בנוסף, נכון ליום ה-05.11.2020, סכום של כ-60.23 מיליון ש"ח אושר וטרם שולם.
- **סירבול של בעל העסק לקבלת מענק** – כ-16% מהעסקים לא פנו לקבלת מענקים עקב קשיים בירוקרטים, כ-30% מכלל בעלי העסקים דיווחו שהם לא הושפעו מהמענק לעידוד תעסוקה, ואילו הענפים שבאופן יחסי כן הושפעו ממנו בצורה חיובית, נמצאים כיום תחת מגבלות שמונעות את פעולתם המחודשת וזכאותם העתידית למענק מוטלת בספק.
 - יש לרכז את כל המידע אודות זכאות להנחות, מענקים וסיוע אצל גוף אחד ולמנוע את ריבוי הגופים אליהם נאלץ בעל עסק לפנות כדי לממש את זכאותו למענק או הנחה. (כיום, הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים תבחן את הבקשה של בעל העסק, באמצעות פנייה לרשות המיסים ולרשויות המקומיות כדי לקבל מידע שרלוונטי לאישור הבקשה במידה ויימצא מגיש הבקשה כזכאי, תעביר הסוכנות לרשות המקומית בשטחה פועל מגיש הבקשה אישור לפיו מגיש הבקשה זכאי להנחה)

התאחדות הקבלנים
בני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות האבטחה
בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

התאחדות חברות הניקיון
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף הקולנוע
בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טלפון:

03-5162575

מייל:

office@bizisrael.org

אתר:

bizisrael.org

כתובת:

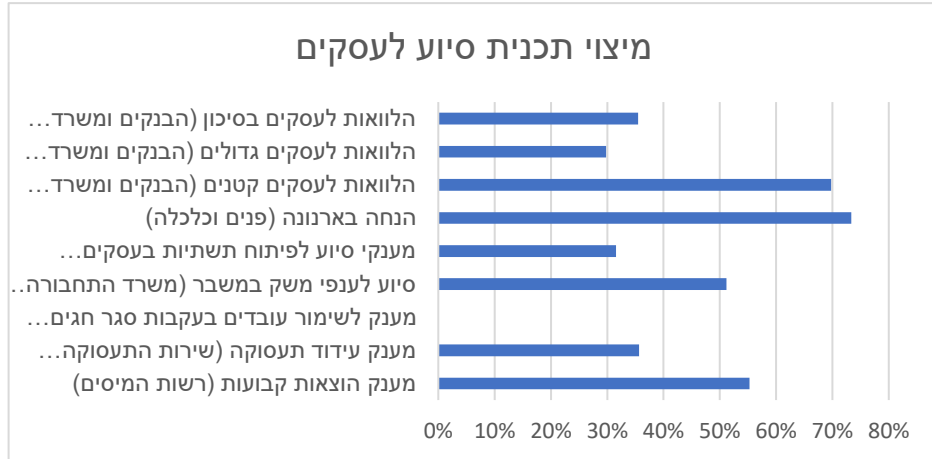
**אריאל שרון 4, גבעתיים
מגדל השחר**

¹ תוצאות סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 8), תוצאות סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 7) (גל 8) (גל 9) וחישובי נשיאות המגזר העסקי 2 אומדן ראשוני לביצוע תקציב ההוצאות, גירעון הממשלה ומימונו לתקופה ינואר – אוקטובר 2020

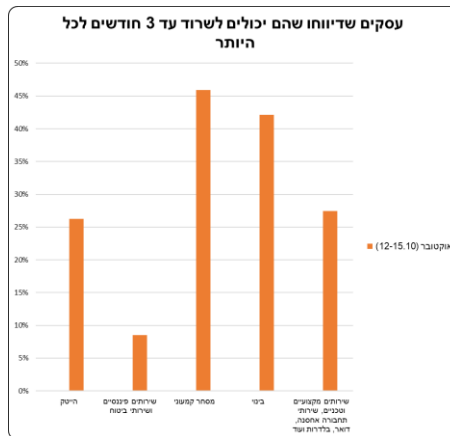
³ נתוני סקר מצב מעסיקים נגיד הקורונה (גל 9)

תכנית האוצר⁴ להמשכיות עסקית בשנת 2020 אשר תוקצבה בכ-69 מיליארד ₪, מוצתה רק ב-58% שהם כ-40 מיליארד ₪ עד חודש אוקטובר, להלן אחוזי הפירוט:

- מענק שימור עובדים בעקבות סגר בחגים תוקצב ב600 מיליון ₪ אך עד כה לא נוצל כלל.
- מענק הוצאות קבועות של רשות המסים, אשר תוקצב ב13 מיליארד ₪, נוצל מתוכו רק 55% (7.3 מיליארד ₪)
- מענק עידוד תעסוקה אשר תוקצב ב3.4 מיליארד, נוצל מתוכו רק 36% (1.2 מיליארד ₪)
- סיוע לענפי משק במשבר, תוקצב המענק ב1.4 מיליארד ₪, אשר בפועל נוצל ממנו רק 51% (719 מיליון ₪)
- מענקים לארנונה אשר תוקצבו ב3.8 מיליארד ₪, נוצלו ב73% (2.8 מיליארד) - כ-20% מהבקשות שהוגשו למענק הוצאות קבועות (ארנונה) בחודשים יוני ויולי 2020 שולמו בפועל רק בחודש אוקטובר. בנוסף, נכון ליום ה-05.11.2020, סכום של כ-60.23 מיליון ₪ אושר וטרם שולם.

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות האבטחה
בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

התאחדות חברות הניקיון
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף הקולנוע
בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טלפון:
03-5162575

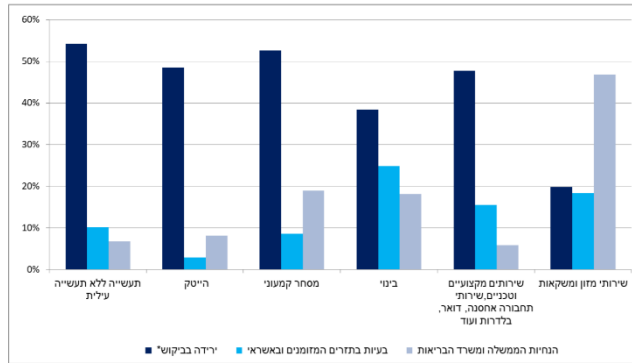
מייל:
office@bizisrael.org

אתר:
bizisrael.org

כתובת:
אריאל שרון 4, גבעתיים
מגדל השחר

תרשים 5 - הגורמים לפגיעה בפעילות החברה לפי ענף כלכלי

* חיבור של הביקוש המקומי והביקוש העולמי

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמים בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות האבטחה
בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

התאחדות חברות הניקיון
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף הקולנוע
בישראל

איגוד בתי ההשקעות

מכיוון שרוב הפגיעה במגזר העסקי היא עקב ירידה בביקושים (תרשים 5), יש צורך לקדם נושא זה בדרכים הבאות:

1. הרחבת ההשקעות בתשתית

ההשקעה השנתית לתשתיות בתמ"ג בשנתיים האחרונות מסתכמת בכ- 25 מיליארד ש"ח ומועסקים בה כ- 33,000 ישראלים.

- **תגבור מלאי התשתיות בישראל** המוערך בפער של כ- 240 מיליארד ש"ח נכון לתחילת שנה"ע 2019⁶, אני מעריכים כי תוספת 20 מיליארד ש"ח לבניית תשתיות, תאפשר קליטה לעבודה של כ- 25,000, אלפי ישראלים נוספים.⁷ אנו ממליצים להשקיע כ- 20 מיליארד ש"ח, **בהתנעה מיידית של פרויקטי תשתית בשלושה אפיקים:**

- תשתיות אינטרנט בדגש על פריסה לאזורי הפריפריה.
- תשתיות תחבורה ציבורית (בעיקר בזו הנותנת מענה לכניסת אנשים על ידי תחבורה ציבורית למרכזים מטרופוליניים מהמרחב הסובב)
- הקמת מפעלים בדגש על פריפריה.

- מומלץ גם להאיץ את **מאמצי הבנייה של יחידות דיור ומוסדות ציבור**, ובכך – לאפשר קליטתם של עשרות אלפי עובדים. בשנת 2019 גמר בנייה למגורים צפוי להסתכם בכ- 50,600 דירות בשנה וכן 1.2 מיליון מטרים של בנייה ציבורית, לטובתם מועסקים 114,550 אלף ישראלים (לא כולל עובדים לעבודות הרטובות). על בסיס נתונים רב שנתיים ועל פי סוגי הבנייה השונים, עבור תוספת בניה של 10,000 דירות, הענף יעסיק כ- 22,000 ישראלים נוספים.

- אנו ממליצים ליצור **מנגנונים מאיצים לתוכניות PPP בדרג השלטון מקומי** באופן המאפשר כניסת תקציבים חוץ ממשלתיים להשקעות בתשתית מקומית / אזורית ולא רק בפרויקטים ממשלתיים.

טלפון:

03-5162575

מייל:

office@bizisrael.org

אתר:

bizisrael.org

כתובת:

אריאל שרון 4, גבעתיים
מגדל השחר

⁵ תוצאות סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 8), תוצאות סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 7) (גל 8) (גל 9) וחישובי נשיאות המגזר העסקי

⁶ אגף תקציבים, מצגת ראש אגף התקציבים, ינואר 2019

⁷ לצד תוספת דרושה של כ- 8,200 עובדים זרים/פלסטיניים לטובת העבודות הרטובות בתשתיות

2. הפחתת שיעור מס רווחי הון ל-15%

על מנת לעודד את המשק הישראלי והתעשייה המקומית, נדרש להפחית את מס רווחי ההון בישראל ב-10% כך שיעמוד על שיעור של 15%. הפחתה זו תחול באופן לינארי על כל רווחי ההון בגין השקעות בניירות ערך. **צעד זה יעודד את המשק ואת כלל החברות הציבוריות בישראל ויביא להגדלת ההשקעות במשק ולצמצום האבטלה.** הרחבת המקורות הזמינים לחברות הציבוריות תביא להרחבת היצע האשראי והמקורות לכלל החברות במשק, וצפויה אף לעודד חברות נוספות לשנות את מתווה פעולתן ולעבוד כחברות ציבוריות על כל התועלות הכרוכות בכך עבור המשק והציבור.

3. צמצום מגבלות ההשקעה החלות על הגופים המוסדיים בכלכלת ישראל

הגופים המוסדיים מנהלים למעלה מ-2.2 טריליון ש"ח מכספי הציבור.⁸ הוראות רבות מגבילות את השקעת הגופים המוסדיים בכלכלת ישראל ולכן ולאור הריבית הנמוכה והצורך בהשאת תשואה עבור החוסכים – **נאלצים המוסדיים לתור אחר השקעות בחו"ל במקום להגדיל את השקעותיהם במשק.** אחת מהמגבלות המשמעותיות החלות על השקעות הגופים המוסדיים נובעת מהחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013. **החוק הביא לקביעת מגבלה של 10% על השקעות המוסדיים בתאגיד ריאלי משמעותי. ואולם מגבלה זו חלה לא רק על תאגיד ריאלי משמעותי אלא גם על כל החברות הבנות והמשורשרות שלו.** כך יוצא כי ברשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים נכללים גם תאגידים קטנים בעלי היקפי מכירות או אשראי מצומצמים לרבות חברות הזנק ("סטארט אפ"), רק בשל זהות בעלי/ות השליטה בהם. עוד נזכיר כי הגופים המוסדיים הינם משקיעים פאסיביים בחברות אלו. כתוצאה מכך מוגבל היקף ההשקעות אותם יכולים הגופים המוסדיים לבצע בחברות רבות במשק. **העלאת המגבלה מ-10% ל-20%** (החזרת המצב לקדמותו) - עשויה להגדיל מאוד את השקעת הגופים המוסדיים במשק ואף להביא להגברת הפעילות בבורסה לניירות ערך בתל אביב, להגדלת הנזילות בשוק ולהרחבת היקף החברות בהן יכולים הגופים המוסדיים בישראל (אחרת הם פשוט חסומים). יתרה מכך – צמצום המגבלות תביא גם להגדלת התשואה עבור כספי הציבור בחסכונות הפנסיה, הגמל וביטוחי המנהלים שלו.

4. חל"ת גמיש

נוכח התפרצות נגיף הקורונה ולאור המשבר הכלכלי, פורסמו הקלות שונות לעובדים שיצאו ממעגל העבודה. כך, בין היתר, הוחלט להאריך את תקופת החל"ת לעובדים תוך הארכת תקופת תשלום דמי אבטלה, וזאת עד ליוני 2021. מצב זה גורם לנזק משמעותי למעסיקים, שכן מתברר שלעובדים אין תמריץ לשוב למעגל העבודה מאחר והם ממילא ממומנים על ידי המדינה באמצעות דמי אבטלה. לפיכך נדרש תיקון חקיקה אשר לא יאפשר הארכת החל"ת ותקופת הזכאות לקבלת דמי האבטלה באופן אוטומטי, אלא באופן "גמיש" ובהתאם לצורך ממשי וככל שיתעורר, וזאת על מנת לאפשר למשק לשוב

⁸ נתוני בנק ישראל לחודש יולי 2020

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמים בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות האבטחה
בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

התאחדות חברות הניקיון
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף הקולנוע
בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טלפון:

03-5162575

מייל:

office@bizisrael.org

אתר:

bizisrael.org

כתובת:

אריאל שרון 4, גבעתיים
מגדל השחר

נשיאות המגזר העסקי בישראל

לפעילות סדירה. יישום תוכניות המאפשרות "השלמת הכנסה" והעסקה לזמן קצר, ובכך - מתן אפשרות למעסיקים לקלוט עובדים חזרה לעבודה גם אם במודל חלקי או לזמן קצר יישום חל"ת גמיש יוכל להתקיים בהתאם לצורכי המעסיק, בהתאמה שבין רמות הביקוש וצורכי התעסוקה בעסק זהו אינו מסלול חליפי אלא **בנוסף** למסלול החל"ת המלא.

5. ביטול פטור ממעמ על יבוא אישי של מוצרים

לביטול הפטור ממע"מ יש משמעות תקציבית רבה שרק תגדל בשנים הקרובות. היקף המוצרים הפטורים ממע"מ המיובאים כיום מוערך בכ-3 מיליארד שקל לשנה⁹, ומדובר בשוק הגדל במהירות: בשנים האחרונות נרשם גידול שנתי של כ-20% בהיקף המוצרים מחו"ל שרוכשים ישראלים באינטרנט. על רקע זה ניתן להעריך את ההכנסות הצפויות למדינה מביטול הפטור בכ-600 עד 700 מיליון שקל לשנה - משנת 2020. הפטור ממעמ מייצר אבטלה ואיבוד מקומות עבודה במקום לפעול ההיפך בשעת חירום מדינית זו, יש פוגעים במגזר העסקי ומניעה לתחרות בתנאים שווים מול ספקי חוץ עיוות במערכת המסים בישראל.

על כן, עקב מצב המשק במהלך משבר הקורונה ועקב הסגרים החוזרים ונשנים יש צורך מהותי לעזור לעסקים ביצירת ביקושים ולא רק הצמצום הוצאות.

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב - לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות האבטחה
בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

התאחדות חברות הניקיון
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף הקולנוע
בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טלפון:

03-5162575

מייל:

office@bizisrael.org

אתר:

bizisrael.org

כתובת:

אריאל שרון 4, גבעתיים
מגדל השחר

⁹ משרד האוצר